

Harjoitussuunnitelma: kodin turvallisuus

Nuorten viikkoharjoitukset

Harjoitus: Kodin turvallisuus

Kurssikuvaus

Harjoituksen tavoite	<ul style="list-style-type: none"> • Osaa toimia ryhmässä ja huomioida ryhmän merkityksen tehtävän suorittamisessa • Osaa kertoa ja kuvata kodin vaaranpaikat (1) • Osaa kuvata kodin turvallisuutta lisääviä asioita (2) • Osaa korjata tilanteita/kodin vaaranpaikkoja ja välttyä näin tapaturmilta (3)
Harjoituksen kuvaus	Tutustutaan kodin turvallisuuteen peliä hyödyntäen ja harjoitellaan samalla ryhmätyöskentelyä ja ongelmanratkaisutaitoja

Perustiedot

Harjoituspäivä ja -aika	
Harjoituksen kesto yhteensä	1h 30min
Harjoituspaikka	paloasema tai vastaava sisätila
Harjoitukseen osallistujat	
Vaadittu lähtötaso	

Harjoituksen järjestäminen

Harjoituksen suunnittelija	Merja Ahokas
Harjoituksen johtaja	
Harjoituksen kouluttajat	

Varusteet

Kouluttajien varustus	normaali vaatetus
Osallistujien varustus	normaali vaatetus
Tarvittava kalusto	<ul style="list-style-type: none"> - vihjeet rasteille tulostettuina - kuvia helposti syttyivistä kodin materiaaleista (Papunet -kuvapankin kuvia tms.) - 2 kpl lukittavia laatikoita ja 2 kpl numerolukkoja

	<ul style="list-style-type: none"> - kattila ja tulostetut liekkien kuvat sekä ajoneuvon valaisinkalustoa kattilaan antamaan tulen efektiä - sammutuspeite tms. kuvitteellisen rasvapalon sammuttamiseen - palovaroittimia, mihin on kiinnitetty/piilotettu avaimia (esim. 5-6 avainta) - pullo kylpyhuoneen puhdistusainetta tms. - varoitusmerkn kuvat + nimet sekä tuotteiden kuvia, missä on varoitusmerkkejä - matalia kartioita n. 10 - 15 kpl, paperikääröjä, teippiä - "salakirjoituksen" osia sanasta sankoruisku, esim. angrammeja, yksittäisiä kirjaimia, tavuja jne. paperilapuille tulostettuna ja leikattuina - sankoruisku - ohje/kuva "Tulipalossa toimiminen" leikattuna ryhmien lukumäärän mukaiseen osaan, kirjekuoria - -ensiapulaukku saatavilla
--	---

Turvallisuus	
Riskiarvio	Pieniriskinen, ryhmät liikkuvat eri aikaan, ei törmäämisiä tms., pieniriskinen, ryhmien jaossa huomioitava ketä tulossa; ryhmän psykososiaalinen turvallisuus
Turvajärjestelyt	Ensiapupakkaus saatavilla

HARJOITUSSUUNNITELMA			
	VAIHE	KESTO (min)	SISÄLTÖ
ALOITUS	Ryhmäkeskustelu	5min	Alkumotivointi ja aloitus; harjoituskerran sisältö/aihe sekä toteutus
		10-15min	<p>Aiheen alustus, ryhmien jakaminen + tarinan lukeminen (tarina harjoitussuunnitelman lopussa)</p> <p>Jaetaan osallistujat sopivan kokosiin ryhmiin (3–4 nuorta per ryhmä). Tehtävää varten on tulostettu ja leikattu kuva ohjeesta "Toiminta tulipalossa". Kuva on leikattu niin moneen osaan kuin on ryhmiä. Tarkoitus on, että jokainen ryhmä saa pakohuoneen lopuksi käsiinsä yhden kuvapalan, jotka lopuksi kootaan yhteen kokonaiseksi kuvaksi. Kuva katsotaan yhdessä läpi ja kerrataan toimintaohje harjoituksen päätteeksi.</p> <p>Rastit suoritetaan siten, että ryhmät etenevät tehtävästä tehtävään porrastetusti. Koska useampi ryhmä suorittaa tehtäviä samanaikaisesti, tehtävät on sijoitettu eri huoneisiin ja halliin siten, että yksi ryhmä on yhdellä rastilla kerrallaan ja ohjaajat varmistavat ennen tehtävälle siirtymistä, että se on vapaana ryhmää varten.</p>
SISÄLTÖ	aloituspiste	10min	<p>Harjoituksessa toimitaan ryhmissä yksi ryhmä kerrallaan ohjaajan kanssa. Nuorille jaetaan roolit, joihin liittyy nimetty vastuualue rastilla. Näin varmistetaan se, että jokainen ryhmäläinen saa osallistua tehtävien tekemiseen. Vastuutehtävä voi esimerkiksi olla rastilla olevan vihjeen lukeminen. Vihje ohjaa tehtävän suorittamiseen. Ohjaaja varmistaa rastin suorittamisen suunnitellun mukaisesti ja oikein ja ohjaa tarvittaessa, jos joku vaihe on jäämässä pois.</p> <p>Pisteiden vihjeet harjoitussuunnitelman lopussa.</p> <p>Aloituspisteestä (Hätäkeskuspäivystäjä) päästään tehtävähuoneeseen kartan avulla. Vihjeessä kerrotaan hätäkeskuksen tehtävistä ja työvälineistä. Ryhmän tehtävän on arvata vihjeiden perusteella, että hätäkeskuksessa on myös kartta tietokoneen näytöllä. Kun arvaa, saa karttakäärön (=pohjakuva paloaseman tiloista) mihin on merkitty ensimmäinen rasti/tehtävä.</p>
		10 min	<p>Ensimmäisessä tehtävässä (Tuli Liekki) tulee tunnistaa kodin helposti syttyviä materiaaleja kuvista ja asettaa ne syttymisjärjestyksen mukaisesti siten, että nopeitten syttyvä on ensin.</p> <p>Rastin vihjeessä kerrotaan, miksi on tärkeää tunnistaa kodin vaaratekijöitä ja miten jokainen voi edistää kotinsa turvallisuutta ym. Kuvissa on näkyvillä kuviin piilotettuna</p>
	Tehtävä 1 Helposti syttyvät kodin materiaalit		

	<p>Tehtävä 2 Kuvitteellinen rasvapalo</p>	10 min	<p>numeroita (kolme numeroitua kuvaa) ja ratkaisuna on kolmenumeroinen koodi, jolla avataan lukittu laatikko sen jälkeen, kun kuvat on aseteltu syyttymismukaiseen järjestykseen. Lukittu laatikko sisältää vihjeen toisen tehtävän sijainnista ja välineet toiseen tehtävään (sammutuspeite + keittiön kuva).</p> <p>Toisessa tehtävässä (Aku Alkusammuttaja) sammutetaan kuvitteellinen rasvapalo puhtaan puolen keittiössä ensimmäiseltä tehtävältä löytyneen sammutuspeitteen avulla. Rastin vihjeessä kerrotaan alkusammutustaitojen tarpeellisuudesta. Rasvapalo on ”demonstroitu” liekin kuvalla ja ajoneuvon valaisinkalustolla kattilaan.</p> <p>Alkusammutuksen jälkeen etsitään oikea avain pöydällä olevista palovaroittimista. Avaimia on palovaroittimissa 5–6 kpl ja yksi sopii lukitun laatikon lukkoon. Oikealla avaimella avataan seuraava lukittu laatikko puhtaan puolen saarekkeelta/pöydältä. Lukitusta laatikosta löytyvät vihje kolmannen rastin sijaintiin ja tehtävään (kylpyhuoneen puhdistusaine ja pullossa lappu; missä tätä käytetään?).</p>
	<p>Tehtävä 3 Vaaranmerkkien tunnistaminen</p>	10 min	<p>Kolmannessa tehtävässä (Ville Vaaramerkki) tehtävänä on yhdistää varoitusmerkin kuva, nimi ja tuotteen kuva toisiinsa. Kun kaikki kuvat, nimet ja tuotteet on yhdistetty toisiinsa, löytyy syyttävän aineen kuvasta vihjeenä numero, mikä ohjaa seuraavalle tehtävarastille numero neljä ja kertoo siellä olevan oikean käärön numeron (Käärön numero on ajoneuvotunnus ja rastin sijainti hallissa ko. auton paikka).</p>
	<p>Tehtävä 4 Sana-arvoitus sanasta sankoruisku</p>	10 min	<p>Neljännessä tehtävässä (Sirkka Nousu=Sankoruisku) ratkaisu on salakirjoituksesta paljastuva paikka, joka kertoo ”Toiminta tulipalossa” -ohjeen palan sijainnin. Neljännellä tehtävarastilla on matalia muovikartioita laajalla alueella 10–15 kpl ja niiden alapuolelle on kiinnitetty paperikääröjä, joissa yhdessä on anagrammi sanasta sankoruista (Sirkka Nousu). Kyseinen paperikäärö on merkitty ajoneuvotunnuksella, minkä kohdalla tehtävarasti hallissa on. Salakirjoituksen osia/tavuja/kirjaimia/kuvan osia/ sanasta sankoruisku, on myös piilotettu eri kohtiin hallissa lähelle 621:n paikkaa. Tehtävän vihjeessä mainitaan mitä esinettä ja sanaa haetaan.</p>
	<p>Tehtävä 5 Kuvapalapelien osien etsiminen</p>	5 min	<p>Halliin piilotetun sankoruiskun sisältä löytyy ohjeen paloja kirjekuoressa. Ryhmä ottaa sankoruiskusta yhden kirjekuoren missä on heidän ryhmänsä osat</p>

	Tehtävä 6 Kuvapalapelin rakentaminen	5 min	kuvapalapelistä. Kuvapalapeli kootaan yhteen kaikkien ryhmien suoritettua rasti ja tehtävät. Toiminta tulipalossa – kuvapalapelin kokoaminen yhdessä ryhmien kesken.
LOPETUS	Ryhmäkeskustelu	5 min	Yhteenveto; mitä jäi mieleen, mitä opin, ei saa sanoa samaa kaverin kanssa, yritetään miettiä oma juttu mitä opin
	Palautteen keruu ja lopetus	5	Palaute harjoituksista liikennevalo - menetelmällä sekä hymy/myrtsinaamoilla, harjoituksen päätös

Tarina mistä tehtävä alkaa, mutta sen tilalle voi luoda kokonaan uuden:

Eräänä päivänä kalustomestari Vaahto oli siivoamassa ja tarkastamassa kalustoa paloasemalla. Kalustomestari oli juuri aloittanut tehtävässään ja hän tutki autoja ja kalustokaappeja, mitä mistäkin löytyy. Hän oli juuri nostamassa valjaita ja laskeutumisvälineitä sisältää muovilaatikkaa, kun se suureksi epäonneksi putosi lattialle hirmuisesti rymisten. Muovilaatikon palasia lenteli ympäri hallia ja yksi niistä osui lattialistaan niin kovalla voimalla, että lista irtosi kokonaan hallin seinästä.

Pahus! ajatteli kalustomestari ja lähti keräämään laatikon palasia lattialta. Samalla hän kuitenkin huomasi, että lattialistan takaa pilkotti jokin esine. Kalustomestari siirsi listaa varovasti ja poimi listan takaa paljastuneesta pienestä kolosta paperikäärön. Kalustomestari avasi käärön ja luki sen. Käärössä sanottiin näin:

Hei arvon Sammuttajat! Olin mukana palokunnan nuorisotoiminnassa Vaahtosammuttajissa monta vuotta sitten. Yhdellä harjoituskerralla en oikein jaksanut keskittyä ja kuunnella koulutusta. Keksinkin, että teen salaisen tehtävän, jonka ratkaisun vain taitavimmat ja kekseliäimmät voivat ratkaista! Piilotin kodin turvallisuuteen liittyvän ohjeen kuvia asemalle ja jätin erilaisia vihjeitä niiden sijannista. Pystytkö te löytämään kuvat ja kokoamaan ne yhteen? Saatteko selville, mikä ohje on?

ps. saatat tarvita Häätäkeskuspäivystäjän, Tuli Liekin, Aku Alkusammuttajan, Ville Vaaranmerkin ja Sirkka Nousun apua tässä tehtävässä, onnea matkaan!

Kalustomestari Vaahto innostui valtavasti ja haluaa selvittää, mikä tämän mysteerisen Vaahtosammuttajan ohje oikein on ollut? Ja mistä hän saisi apua vihjeiden etsimiseen, sillä hän ei yksin selviäisi tästä tehtävästä. Osaisittekohan te auttaa?

Aloituspiste naisten pukuhuone: Häätäkeskuspäivystäjä

**Ensimmäinen tehtävä Tuli Liekki: hallissa nuorten välikössä
(laatikkoon ”sammutuspeite” sekä puhtaan puolen valokuva)**

Vihje	Tehtävä	Ohjaaja
<p>On helpompi estää tulipalo ennalta kuin sammuttaa se. Siksi pitää tietää, mikä paloja aiheuttaa ja tunnistaa riskitekijät omasta lähiympäristöstä. Jokainen voi edistää kotinsa paloturvallisuutta valitsemalla oikeanlaisia materiaaleja. Tunnistatko kodin helposti syttyviä materiaaleja ja osaatko laittaa ne järjestykseen siten, että helpoimmin syttyvä on ensin?</p>	<p>Ryhmän täytyy avata rastilla oleva lukittu laatikko. Lukossa on kolme numeroa. Ensin ryhmän tulee asettaa rastilta löytyvät kuvat materiaalien syttymisherkkyiden mukaiseen järjestykseen siten, että kolme helpoiten syttyvää on ensimmäisenä rivissä. Kun kuvat ovat syttymisjärjestyksen mukaisesti, katsotaan kuvissa oleva numerot ja laitetaan ne numerojärjestyksen mukaisesti lukkoon.</p>	<p>Ohjaaja voi vinkata vihjeeseen, jossa sanotaan, että kuvat tulee asettaa syttymisherkkyiden mukaiseen järjestykseen. Ohjaaja voi auttaa esimerkiksi kertomalla, että lukon saa auki kolmenumeroisella koodilla. Ohjaaja voi osoittaa numeroita kuvissa.</p>

Toinen tehtävä: Aku Alkusammuttaja puhdas puoli keittiö

(Vihjelaatikkoon kylpyhuoneen puhdistusaine ja lappuun teksti; missä paikassa tätä käytetään)

Vihje	Tehtävä	Ohjaaja
<p>Alkusammutus on tärkeä taito. Nyt tarvitaan pelastajan taitoja. Oikein valituilla alkusammuttimilla ja määrätietoisella toiminnalla uhkaavastakin tulipalosta voi selvitä pienin vahingoin ja ”pelkällä säikähdyksellä”.</p> <p>Lähtökohtaisesti varaudu tulipaloon hankkimalla oikeanlaiset alkusammutusvälineet ja sitten tärkeä asia - harjoittele niiden käyttöä. Miten sammutat, kun rasva palaa?</p> <p>Tulipalossa nopea toiminta on elintärkeää. Palovaroitin havaitsee savun ja hälyttää ennen kuin aistimme tai havaitsemme yhtään mitään. Pienikin palonalku täyttää todella nopeasti asunnon savulla. Toimiva ja oikein sijoitettu palovaroitin varoittaa ja myös herättää sinut. Sinulla on vain 2–3 minuuttia aikaa pelastautua, yrittää alkusammutusta ja kutsua apua numerosta 112. Kun varoitin hälyttää, toimi heti! Yksi tai useampi palovaroitin on halpa henkivakuutus. Ne varoittavat ajoissa ja antavat tärkeitä, jopa ratkaisevia sekunteja, jotka onnettomuuden sattuessa mahdollistavat varoittamisen, poistumisen tai palon sammuttamisen. Huolehdi varoittimien hankinnasta ja etenkin niiden toimintakunnosta!</p>	<p>Ryhmäläisten tehtävänä sammuttaa demonstroitu ”rasvapalo” tehtävärasti 1:n laatikosta löytyneellä sammutuspeitteellä.</p> <p>”Rasvapalon” sammuttamisen jälkeen tulee etsiä palovaroittimeen kätkeyty avain, Kun avain löytyy, ryhmäläisten täytyy kokeilla, sopiiko se arkkuun. Jos ei sovi, etsimistä täytyy jatkaa.</p>	<p>Ohjaaja ohjeistaa tarvittaessa ”sammutuspeitteen” käytössä ja jos ryhmä ei huomaa pöydällä olevia palovaroittimia kehottaa ohjaaja lukemaan vihjeen uudelleen ja miettimään miksi pöydällä on palovaroittimia ja tutkimaan niitä.</p>

**Kolmas tehtävä: Ville Vaaranmerkki (miesten pukuhuone)
(Syttyvän aineen kuvaan numero KH621; sammutusauto)**

Vihje	Tehtävä	Ohjaaja
<p>Keittiö, kylpyhuone ja autotalli ovat kodissa ne paikat, joissa useimmin säilytetään vaarallisia tai myrkyllisiä aineita. Vaarallisimmat kemikaalit ovat mm. koneastianpesuaineet, putkenavausaineet, liuottimet, maalit ja jäähdytysnesteet.</p> <p>Viisi hyvää neuvoa aineiden säilyttämiseksi ovat:</p> <p>Säilytä tuotteet huolellisesti alkuperäispakkauksessa Noudata etiketissä olevia varoituksia ja ohjeita Varo kemikaalien joutumista suuhun, iholle, silmiin tai keuhkoihin Säilytä aineet lasten ja kotieläinten ulottumattomissa Ota ympäristöasiat huomioon aina ennen kemikaalien hävittämistä.</p> <p>Pelastusviranomaisen valvoo mm. palo- ja räjähdysvaarallisten kemikaalien vähäistä käsittelyä ja varastointia.</p> <p>Mikä merkki kuuluu mihinkäkin tuotteeseen ja mikä on merkin nimi?</p>	<p>Tehtävänä on yhdistää varoitusmerkin kuva ja nimi toisiinsa ja lisätä myös tuotteen kuva mistä ko. merkki voi löytyä. Syttyvän aineen pullon kyljessä on oikean vihjeen numero, mikä on myös seuraavan rastin tehtäväpaikka (621 auton paikka)</p>	<p>Ohjaajan tehtävänä on tarkistaa, että oikea merkki, nimi ja tuotteen kuva löytyvät.</p> <p>Ohjaaja voi antaa vihjeen siitä mistä löytyy oikea numero; esim. palokunta käy sammuttamassa syttyneitä paloja tms. Jos ei ryhmä hoksaa, voi ohjaaja sano, että vihje löytyy sen pullon kyljestä, missä on syttyvän aineen merkki.</p>

Neljäs tehtävä: Sirkka Nousu (=sankoruisku), 621 paikka hallissa

(Erilaisia paperikääröjä numeroituna hallin lattialle, 621 numeron käärössä on oikea salakirjoituskoodi, halliin piilotettu kirjaimina sana SANKORUISKU)

Vihje	Tehtävä	Ohjaaja
Pienten palojen sammutukseen on olemassa kätevä ja helppokäyttöinen alkusammutusväline. Teidän tehtävänänne on ratkaista käärön kielen salaisuus, joka kertoo ohjeen sijainnin, miten tulipalossa kotona toimitaan. Onnea matkaan!	Ryhmä avaa sen käärön, jossa lukee sama numero, joka oli syttyvän aineen pullon kyljessä. Ryhmän täytyy ratkaista salakirjoitus, joka on käärössä. Salakirjoituksen koodi on piilotettu eri puolille hallia. Salakirjoituksen ratkaisu osoittaa kuvien sijainnin (sankoruisku)	Ohjaaja voi auttaa salakirjoituksen ratkaisemisessa joko osallistumalla kirjaiten hakemiseen tai auttamalla ratkomaan käärössä oleva anagrammi. Kaikista lauseista tulee sana sankoruisku.